

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2007 M.
GRUODŽIO 21 D. ĮSAKYMO NR. V-1055 „DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN
92:2007 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2018 m. sausio 23 d. Nr. V-76

Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymą Nr. V-1055 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimai ir jų maudyklų vandens kokybė“ patvirtinimo“ ir išdėstau jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**„DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 92:2018 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ
VANDENS KOKYBĖ“ PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 16 straipsnio 1 dalimi ir įgyvendindamas 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/7/EB dėl maudyklų vandens kokybės valdymo, panaikinančią direktyvą 76/160/EEB (OL 2006 L 64, p. 37), 2011 m. gegužės 27 d. Europos Komisijos sprendimą 2011/321/ES, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/7/EB nustatomi simboliai, kuriais visuomenei nurodoma maudyklų vandens klasifikacija ir maudyklos, kuriose maudytis draudžiama arba nerekomenduojama (OL 2011 L 143, p. 38), 2017 m. rugsėjo 1 d. Europos Komisijos sprendimą (ES) 2017/1583, kuriuo nustatoma, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/7/EB standartas EN ISO 17994:2014 yra mikrobiologinių metodų lygiavertiškumo standartas (OL 2017 L 239, p. 34):

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 92:2018 „Paplūdimai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui:

2.1.1. prieš kiekvieną maudymosi sezoną savo interneto svetainėje skelbti maudyklų sąrašą;

2.1.2. savo interneto svetainėje skelbti informaciją apie maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo vandens kokybės tyrimų rezultatų gavimo dienos;

2.1.3. pasibaigus sezonui pagal gautus maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus įvertinti maudyklų vandens kokybę ir savo interneto svetainėje skelbti informaciją apie maudyklų vandens klasifikaciją per pastaruosius trejus metus bei jų charakteristikas;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

3. R e k o m e n d u o j u institucijomis, atsakingomis už paplūdimių ir maudyklų administravimą:

3.1. teikti maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui iš karto, bet ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo vandens kokybės tyrimų rezultatų gavimo dienos;

3.2. bendradarbiauti su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru siekiant, kad didėtų paplūdimių, kurių vanduo puikios ir geros kokybės, skaičius ir visų likusių paplūdimių vandens kokybė būtų bent patenkinama.“

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. Lietuvos Respublikos teisės aktuose nuoroda į Lietuvos higienos normą HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reiškia nuorodą į Lietuvos higienos normą HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“;

2.2. šis įsakymas įsigalioja 2018 m. gegužės 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu
Nr. V-1055
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2018 m. sausio 23 d. įsakymo Nr. V-76
redakcija)

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 92:2018 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“

I SKYRIUS TAIKYMO SRITIS

1. Lietuvos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (toliau – Higienos norma) nustato paplūdimių įrengimo sveikatos saugos, maudyklų vandens kokybės ir tyrimų metodų, maudyklų vandens charakteristikų reikalavimus, maudyklų vandens kokybės stebėsenos, vertinimo, valdymo ir visuomenės informavimo apie maudyklų vandens kokybę tvarką.

2. Higienos normos reikalavimai taikomi maudykloms, prie kurių įrengti paplūdimai, kuriuose nepaskelbtas nuolatinis draudimas maudyti ar rekomendacija nesimaudyti. Higienos norma netaikoma plaukimo ir mineralinių vandenų baseinams, uždariems vandens telkiniams, kurie yra prižiūrimi arba naudojami terapiniams tikslams, bei dirbtinai sukurtiems uždariems vandens telkiniams, atskirtiems nuo paviršinių ir požeminių vandenų.

3. Higienos norma privaloma juridiniams ir fiziniams asmenims, projektuojantiems, įrengiantiems, įteisinantiems bei naudojantiems paplūdinius ir maudyklas (nepriklausomai nuo nuosavybės formos), institucijoms, atsakingoms už paplūdimių ir maudyklų administravimą, bei paplūdimių ir maudyklų lankytojams.

4. Higienos normos reikalavimais turi vadovautis institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, rengdamos paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo, naudojimo ir elgesio juose taisykles.

II SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

5. Higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

5.1. **Didelis besimaudančiųjų skaičius** – tai skaičius, kurį institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, laiko dideliu, atsižvelgdama į ankstesnių maudymosi sezonų besimaudančiųjų skaičiaus tendencijas ir (arba) turimą infrastruktūrą ir įrenginius, ir (arba) į priemones, kurių buvo imtasi maudymuisi skatinti.

5.2. **Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą** – savivaldybių institucijos ir joms pavaldžios įstaigos bei kiti subjektai, atsakingi už paplūdimių ir maudyklų sveikatos saugos reikalavimų užtikrinimą ir priežiūrą, maudyklų vandens kokybės stebėsenos vykdymą, visuomenės informavimą.

5.3. **Išskirtinė situacija** – tai įtakos maudyklos vandens kokybei turintis įvykis arba įvykių seka tam tikroje vietoje, kurie paprastai pasitaiko ne dažniau kaip kartą per ketverius metus.

5.4. **Maudykla** – paplūdimio vieta, skirta maudyti dideliame besimaudančiųjų skaičiui ir atitinkanti Higienos normos reikalavimus.

5.5. **Maudyklų vandens kokybės duomenų rinkinys** – maudyklų vandens kokybės duomenys, gauti vykdant mikrobiologinių (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E. coli*)) parametrų stebėseną.

5.6. **Maudyklų vandens kokybės vertinimas** – maudyklų vandens kokybės vertinimo procesas, kurio metu taikomas Higienos normos VII skyriuje nurodytas vertinimo metodas.

5.7. **Maudymosi sezonas** – laikotarpis nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 15 d. arba kitas savivaldybių institucijų sprendimu nustatytas laikotarpis, kurio metu maudyklose galima tikėtis didelio besimaudančiųjų skaičiaus.

5.8. **Melsvadumblių išplitimas** – melsvadumblių sanauja žydėjimo, ištisinės dangos ar putų pavidalu.

5.9. **Mėginio ėmimo vieta** – tiksliai nustatyta nuolatinė vandens telkinio vieta, kurioje imami mėginiai.

5.10. **Mėginys** – analizuojamoji medžiaga, paruošta siųsti į laboratoriją ir skirta oficialiam tyrimui.

5.11. **Nuolatinis draudimas** – draudimas maudytis ar rekomendacija nesimaudyti, trunkantis mažiausiai vieną ištisą maudymosi sezoną.

5.12. **Paplūdimys** – patogus (ilsėtis, sportuoti, maudytis smėlio (žvyro, žvirgždo ar kriauklelių) ruožas, esantis aukščiau atabrado nuolaidžiame paviršinio vandens telkinio (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) ar priekrantės ir tarpinių vandenų krante, įrengtas laikantis Higienos normoje nustatytų sveikatos saugos reikalavimų.

5.13. **Tarša** – mikrobiologinio užterštumo arba melsvadumblių, didžiųjų dumblių ir (arba) jūrinio fitoplanktono ar atliekų buvimas, turintis įtakos maudyklos vandens kokybei ir keliantis grėsmę besimaudančiųjų sveikatai.

5.14. **Trumpalaikė tarša** – Higienos normos 1 lentelės 1 skiltyje nurodytas mikrobiologinis užterštumas, kuris turi aiškiai nustatomas priežastis, paprastai nedarantis įtakos maudyklos vandens kokybei ilgesnį nei maždaug 72 valandų laikotarpį po to, kai pirmą kartą buvo pakenkta maudyklos vandens kokybei, ir dėl kurio institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, nustatė užterštumo nustatymo ir valdymo priemonių taikymo tvarką.

5.15. **Valdymo priemonės** – priemonės, kurių imamasi maudyklos vandens atžvilgiu: maudyklos vandens charakteristikos nustatymas ir atnaujinimas; stebėsenos kalendoriaus sudarymas; maudyklos vandens stebėseną; maudyklos vandens kokybės vertinimas; maudyklos vandens kokybės klasifikavimas; taršos, kuri gali turėti įtakos maudyklos vandenims ir pakenkti besimaudančiųjų sveikatai, priežasčių nustatymas ir įvertinimas; visuomenės informavimas; veiksmai, kuriais siekiama išvengti taršos poveikio besimaudantiejiems; veiksmai, skirti mažinti taršos grėsmę.

5.16. **Suinteresuota visuomenė** – visuomenės grupės, kurioms daro arba gali daryti įtaką sprendimai, susiję su paplūdimių įrengimu, įteisinimu, paplūdimių sveikatos saugos reikalavimų laikymusi ir maudyklų vandens kokybe, arba kurios domisi tokių sprendimų priėmimo procesu.

5.17. Kitos Higienos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme.

III SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo, naudojimo ir elgesio juose taisyklėse nustatoma paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo, naudojimo ir poilsiautojų elgesio juose tvarka, įskaitant tai, ar leidžiama į juos vesti gyvūnus, ar juose yra moterų, vyrų ir (ar) nudistų zonos ir kaip jos žymimos, kokie kiti rekomenduojamieji ir (ar) draudžiamieji ženklai naudojami, pajūryje – jūros bangavimą žyminčių vėliavų reikšmės, gelbėjimo darbų organizavimo paplūdimiuose tvarka.

7. Paplūdimiai turi būti pritaikyti ramiam ir (arba) aktyviam poilsiui, kaitinimuisi saulėje, maudymuisi. Juose turi būti laikomasi institucijų, atsakingų už paplūdimių ir maudyklų administravimą, patvirtintų paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo, naudojimo ir elgesio juose taisyklių.

8. Savivaldybės jų teritorijoje esančius, taip pat naujai įrengtus arba rekonstruotus paplūdimius įteisina savivaldybių institucijų sprendimais.

9. Savivaldybių institucijos ne vėliau kaip prieš 30 darbo dienų iki sprendimų įteisingi paplūdimius, stebėti maudyklas priėmimo dienos turi suinteresuotą visuomenę informuoti apie šiuos sprendimus Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 „Dėl Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

10. Savivaldybių institucijos sprendimus įrengti ir (ar) įteisinti paplūdimius, stebėti maudyklas priima atsižvelgusios į pagrįstus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, pastabas ir (ar) skundus. Savivaldybių institucijos apie priimtus sprendimus įrengti ir (ar) įteisinti paplūdimius, stebėti maudyklas informuoja suinteresuotą visuomenę visuomenės susitelkimo vietose, savo interneto svetainėse, per vietines (regiono) visuomenės informavimo priemones ne vėliau kaip per penkias dienas nuo sprendimų priėmimo dienos.

11. Savivaldybių institucijos, atsižvelgusios į suinteresuotos visuomenės teikiamus siūlymus, pastabas ir (ar) skundus, prieš maudymosi sezoną sudaro numatomų stebėti maudyklų vandens kokybės stebėsenos kalendorinį grafiką. Savivaldybės šią informaciją skelbia savo interneto svetainėse ir pateikia Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui.

12. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, organizuoja maudyklų vandens kokybės stebėseną pagal maudyklų vandens kokybės stebėsenos kalendorinį grafiką. Maudyklų vandens mėginius turi paimti akredituotos ar atestuotos laboratorijos darbuotojai.

13. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi užtikrinti, kad maudymosi sezono metu informacija visuomenei paplūdimiuose būtų skelbiama pagal Higienos normos I priedą.

14. Paplūdimių gelbėjimo punktų gelbėtojai gali dirbti tik pasitikrinę sveikatą ir išklausę mokymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymo Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

15. Paplūdimių lankytojų saugą, paplūdimių sveikatos saugos reikalavimų laikymąsi, paplūdimių ir jų maudyklų įrengimo, naudojimo ir elgesio juose taisyklių laikymąsi ir paplūdimių priežiūrą turi užtikrinti institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą.

IV SKYRIUS

PAPLŪDIMIŲ SVEIKATOS SAUGOS IR PAPLŪDIMIŲ PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

16. Paplūdimių sveikatos saugos reikalavimai:

16.1. Paplūdimiai prie jūros turi būti įrengiami ne mažesniu kaip 200 m atstumu nuo uosto infrastruktūros ir suprastruktūros ir ne mažesniu nei 500 m atstumu nuo nuotekų išleistuvų.

16.2. Paplūdimiai prie upių turi būti įrengiami pagal vandens tėkmę ne mažesniu kaip 100 m atstumu aukščiau taršos šaltinių.

16.3. Paplūdimiai prie paviršinio vandens telkinių (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) įrengiami tose vietose, kur nėra nuotekų išleidimo.

16.4. Paplūdimiuose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus, patogus ir saugus visiems, taip pat ir neįgaliems žmonėms.

16.5. Paplūdimių dirvožemyje esančios kenksmingos cheminės medžiagos neturi viršyti Lietuvos higienos normoje HN 60:2015 „Pavojingųjų cheminių medžiagų ribinės vertės dirvožemyje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-114 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 60:2015 „Pavojingųjų cheminių medžiagų ribinės vertės dirvožemyje“ patvirtinimo“, nustatytų ribinių verčių.

16.6. Paplūdimiai neturi būti užteršti žmogui patogeniškais helmintais ir jų kiaušinėliais. Mėginiai parazitologiniams tyrimams turi būti imami, kaip nurodyta Higienos normos 4 priede.

16.7. Paplūdimių ore esančių cheminių medžiagų koncentracija neturi viršyti ribinių verčių, nustatytų Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąraše ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąraše, ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

16.8. Paplūdimių teritorija turi būti suskirstyta į atskiras funkcines zonas: poilsio, maudymosi, fizinio aktyvumo ir zoną, skirtą lankytis su gyvūnais. Paplūdimio prieigose matomoje vietoje turi būti įrengiama paplūdimio schema su pažymėtomis funkcinėmis zonomis.

16.9. Paplūdimiuose turi būti numatytos ir pažymėtos vietos vaikams maudytis, kur gylis turi būti ne didesnis kaip 1,30 m.

16.10. Paplūdimiuose tiekiamo geriamojo vandens kokybė turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“, reikalavimus.

16.11. Paplūdimiuose ne arčiau kaip 50 m iki maudyklų turi būti įrengti tualetai, kurie būtų tinkami naudotis ir neįgaliems žmonėms.

16.12. Paplūdimiuose ne rečiau kaip kas 25 m turi būti šiukšliadėžės, o jei nėra galimybių jas pastatyti nurodytu atstumu, paplūdimių prieigose turi būti pastatyti atliekų konteineriai. Paplūdimiuose turi būti pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus, stiklo, plastiko) konteineriai. Paplūdimiuose, skirtuose lankytis su gyvūnais, turi būti įrengtos šiukšliadėžės gyvūnų ekskrementams.

16.13. Paplūdimių lankytojams persirengti turi būti įrengiami paviljonai ir (arba) kabinos – vienas persirengimo paviljonas ir (arba) kabina ne daugiau kaip 100 paplūdimio lankytojų.

16.14. Paplūdimiuose turi būti užtikrinta besimaudančiųjų sauga. Besimaudančiųjų saugai naudojamos Minimalių nardymo priemonių ir įrangos sąraše, patvirtintame Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. 1-1 „Dėl Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos minimalių priemonių ir įrangos sąrašo patvirtinimo“, nurodytos priemonės atsižvelgiant į paplūdimio ir maudyklos ypatybes.

16.15. Paplūdimių ir jų maudyklų teritorijoje galima naudotis plaukiojimo priemonėmis. Aplinkosaugos sąlygose plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187 „Dėl Aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

16.16. Į paplūdinius, išskyrus tam skirtus paplūdinius, draudžiama vesti gyvūnus.

17. Paplūdimių priežiūra:

17.1. Paplūdimiuose esantys statiniai turi atitikti Statybos techninio reglamento STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-91 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.02.02:2004 „Visuomeninės paskirties statiniai“ patvirtinimo“, reikalavimus. Prieš maudymosi

sezoną visuose paplūdimiuose esančiuose statiniuose turi būti atlikta profilaktinė dezinfekcija, dezinsekcija bei deratizacija.

17.2. Nerūšiuotos atliekos turi būti surenkamos ir išvežamos kiekvieną dieną. Atliekos iš antrinių žaliavų konteinerių turi būti išvežamos jiems prisipildžius.

17.3. Pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per dieną, persirengimo paviljonus, kabinas, tualetus, šiukšliadėžes ir nerūšiuotų atliekų surinkimo konteinerius būtina išvalyti, vieną kartą per savaitę išplauti dezinfekuojamaisiais tirpalais. Išvežus antrines žaliavas konteineriai turi būti išvalyti ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį dezinfekuoti.

17.4. Viršutinis paplūdimių smėlio sluoksnis ne mažiau kaip iki 0,1 m gylio turi būti išvalomas bei išpurenamas (mechaniniu arba rankiniu būdu) ne rečiau kaip kartą per savaitę. Paplūdimių smėlyje nustačius žmogui patogeninių helmintų ar jų kiaušinėlių, turi būti informuojama institucija, atsakinga už paplūdimių ir maudyklų administravimą, ir viršutinis smėlio sluoksnis turi būti išpurenamas ne mažiau kaip iki 0,10 m gylio kuo skubiau, neatsižvelgiant į numatytą darbų grafiką.

17.5. Paplūdimiuose maudymosi vietos turi būti pažymėtos, pavyzdžiui, plūdurais, o jūroje po audrų maudymosi vietų žymėjimas turi būti patikslintas.

17.6. Upių maudyklose neturi būti vandens sūkurių, priekrantės ir tarpinių vandenų maudyklose – duobių. Naujai susiformavusias dugno duobes būtina pažymėti, pavyzdžiui, spalvotais plūdurais.

17.7. Maudyklų dugnas turi būti valomas nuo atliekų ir dumblių. Jūros maudyklų dugnas nuo atliekų ir dumblių turi būti valomas po kiekvienos audros.

V SKYRIUS

MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS REIKALAVIMAI IR MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS TYRIMŲ METODAI

18. Maudyklų vandens kokybės parametrai ir jų vertės:

18.1. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės yra pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai, jų vertės ir mėginių ėmimo periodiškumas

Mikrobiologiniai parametrai	Privalomos vertės	Minimalus mėginių ėmimo periodiškumas	Tyrimo metodas
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100	Kas dvi savaites	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000. Vandens kokybė. Žarninių enterokokų aptikimas paviršiniuose vandenyse bei nuotekose ir jų skaičiavimas. 1 dalis. Sumažintasis (tikėtiniausias skaičiaus) metodas (toliau – LST EN ISO 7899-1+Ac:2000) arba LST EN ISO 7899-2:2001. Vandens kokybė. Žarninių enterokokų aptikimas ir skaičiavimas. 2 dalis. Membraninio filtravimo metodas (toliau – LST EN

			ISO 7899-2:2001)
2. Žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	1 000	Kas dvi savaites	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000. Vandens kokybė. <i>Escherichia coli</i> ir koliforminių bakterijų aptikimas paviršiniuose vandenyse ir nuotekose bei jų skaičiavimas. 3 dalis. Sumažintasis (tikėtiniausio skaičiaus) metodas, sėjant skystoje terpėje (toliau – LST EN ISO 9308-3+Ac:2000) arba LST EN ISO 9308-2:2014. Vandens kokybė. Žarnyno lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) ir koliforminių bakterijų skaičiavimas. 2 dalis. Tikimiausiojo skaičiaus metodas (toliau – LST EN ISO 9308-2:2014)

18.2. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių parametrų vertės turi neviršyti 1 lentelėje nurodytų verčių.

18.3. Išplitus melsvadumbliams ir nustačius arba darant prielaidą apie sveikatai keliamą grėsmę, institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi:

18.3.1. maudymosi sezono metu vykdyti stebėseną vizualiai pagal sudarytą maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendorinį grafiką, nurodytą Higienos normos 19 punkte;

18.3.2. intensyvaus vandens žydėjimo metu atlikti melsvadumblių tyrimus pagal LST EN 15204:2007. Vandens kokybė. Fitoplanktono nustatymo, taikant atvirkštinę mikroskopiją (Utrmohl'o būdą), vadovas. Tyrimai atliekami ne rečiau kaip kas dvi savaites tol, kol melsvadumblių kiekis sumažės iki rekomenduojamos vertės (mažiau nei 20 000 ląstelių/ml);

18.3.3. apie sveikatai keliamą grėsmę nedelsdamos informuoti visuomenę paplūdimyje ir visuomenės susitelkimo vietose, miesto ar rajono spaudoje, savo interneto svetainėje ir (ar) kitomis priemonėmis;

18.3.4. nustačiusios didesnį melsvadumblių kiekį nei 20 000 ląstelių/ml, rekomenduoti nesimaudyti maudykloje, nustačiusios didesnį melsvadumblių kiekį nei 100 000 ląstelių/ml, uždrausti maudytis maudykloje.

18.4. Jei maudyklose yra tendencija atsirasti didiesiems dumbliams ir (arba) jūriniam fitoplanktonui, institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi:

18.4.1. nustatyti didžiųjų dumblių ir (arba) jūrinio fitoplanktono išplitimą ir galimą grėsmę sveikatai;

18.4.2. maudymosi sezono metu vykdyti stebėseną vizualiai pagal sudarytą maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendorinį grafiką;

18.4.3. pašalinti intensyvaus vandens žydėjimo metu pakrantėje susidariusias didžiųjų dumblių ir (arba) jūrinio fitoplanktono sanaukas;

18.4.4. apie sveikatai keliamą grėsmę nedelsdamos informuoti visuomenę paplūdimyje ir visuomenės susitelkimo vietose, miesto ar rajono spaudoje, savo interneto svetainėje ir (ar) kitomis priemonėmis;

18.4.5. jei nustatyta grėsmė sveikatai, laikinai uždrausti maudytis, kol grėsmė išnyks.

18.5. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi vizualiai tikrinti, ar maudyklų vandenyje nėra taršos dervų likučiais, stiklu, plastikų, guma ar kitomis atliekomis, o jei esant – ją pašalinti ir apie taršos pašalinimą informuoti visuomenę.

VI SKYRIUS

MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS STEBĖSENA

19. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, prieš kiekvieną maudymosi sezoną sudaro maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendorinį grafiką ir užtikrina, kad stebėseną vyktų ne vėliau kaip per keturias dienas nuo maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendoriniame grafike numatytos dienos.

20. Vandens mėginių ėmimo datos maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendoriniame grafike turi būti paskirstytos per visą maudymosi sezoną taip, kad laikas tarp datų neviršytų vieno mėnesio.

21. Iš kiekvienos maudyklos vienas vandens mėginys turi būti paimtas ne anksčiau kaip 10 dienų prieš kiekvieno maudymosi sezono pradžią. Per maudymosi sezoną turi būti paimta ir ištirta ne mažiau kaip 8 mėginiai, įskaitant ir pirmą mėginį prieš sezono pradžią.

22. Vandens mėginiai imami maudyklų vietose, kur tikimasi daugiausiai besimaudančiųjų arba kur pagal maudyklos vandens charakteristiką laukiama didžiausia tarša. Vandens mėginio paėmimo vietoje gylis turi būti apie 1 m, mėginys imamas ne mažesniame kaip 30 cm nuo vandens paviršiaus gylyje.

23. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi užtikrinti, kad maudyklų vandens kokybė būtų periodiškai tikrinama ir vandens kokybės parametrų vertės atitiktų Higienos normos 1 lentelėje nurodytas vertes:

23.1. nustačius trumpalaikę taršą, institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, nedelsdamos rekomenduoja nesimaudyti ir paplūdimiuose pastato įspėjamąjį ženklą su simboliu, kuris pateiktas Higienos normos 2 priedo 1 punkte;

23.2. siekdamas apsaugoti visuomenės sveikatą išskirtinių situacijų atvejais, išplitus melsvadumbliams ar nustačius didžiųjų dumblių ir (arba) jūrinio fitoplanktono išplitimą, institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo šiame papunktyje nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos uždraudžia maudytis ir paplūdimiuose pastato įspėjamąjį ženklą su simboliu, kuris pateiktas Higienos normos 2 priedo 2 punkte.

24. Esant trumpalaikiai taršai, turi būti paimtas papildomas mėginys vandens kokybės tyrimams atlikti, patvirtinantis taršos įvykio pabaigą, ir kitas – praėjus 7 dienoms nuo trumpalaikės taršos pabaigos.

25. Išskirtinių situacijų metu institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi sustabdyti maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendorinio grafiko vykdymą ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo išskirtinės situacijos pabaigos jį atnaujinti. Nauji vandens mėginiai paimami tam, kad jais būtų pakeisti dėl susidariusios išskirtinės situacijos nepaimti mėginiai.

Išaiškėjus išskirtinėms situacijoms ar gavus maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatus, rodančius trumpalaikę taršą, kuri galėtų neigiamai paveikti maudyklos vandens kokybę ir besimaudančiųjų sveikatą, institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, apie tai informuoja visuomenę Higienos normos 1 priedo 1.2–1.6 papunkčių nustatyta tvarka ir laikinai uždraudžia maudytis, kol vandens kokybė pagerės.

26. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo maudyklos vandens kokybės stebėsenos kalendorinio grafiko vykdymo sustabdymo praneša apie stebėsenos kalendorinio grafiko vykdymo sustabdymą ir jo priežastis Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui.

27. Maudyklų vandens kokybės mikrobiologinių parametrų vertės, nurodytos Higienos normos 1 lentelėje, nustatomos pagal Higienos normos 1 lentelėje nurodytus Lietuvos standartus.

Jeigu laboratorijose naudojami kiti nei Higienos normos 1 lentelėje nurodyti vandens kokybės tyrimo metodai, turi būti užtikrinta, kad vandens kokybės kontrolės rezultatai būtų ekvivalentiški arba palyginami su Higienos normos 1 lentelėje nurodytomis vandens kokybės mikrobiologinių parametrų vertėmis.

28. Laboratorijos, atliekančios vandens kokybės tyrimus metodais, lygiaverčiais nurodytiems Higienos normos 1 lentelėje, turi Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui pateikti visą informaciją apie taikomus metodus ir taisykles bei jų lygiavertiškumą metodams, nurodytiems Higienos normos 1 lentelėje.

Higienos normos 1 lentelėje pateiktų analizės mikrobiologinių metodų lygiavertiškumo standartas yra standartas EN ISO 17994:2014. Vandens kokybė. Reikalavimai, keliami santykiniam mikroorganizmų aptikimo efektyvumui dviem kiekybiniais metodais palyginti.

29. Maudyklų vandens kokybės tyrimų organizavimas, mėginių ėmimas, transportavimas turi atitikti LST EN ISO 5667-1:2007 / P:2007. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 1 dalis. Mėginių ėmimo programų ir būdų sudarymo vadovas, LST EN ISO 5667-3:2013. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas. 3 dalis. Nurodymai, kaip konservuoti ir tvarkyti vandens mėginius, LST EN ISO 19458:2006. Vandens kokybė. Mėginių ėmimas mikrobiologinei analizei standartų reikalavimus.

30. Vandens mėginiams imti skirti indai turi būti pagaminti iš skaidrios ir nedažytos medžiagos, buteliuko įprastinė mažiausia talpa – 250 ml. Mėginys turi būti paženklintas nenuplaunamu rašalu ant paties mėginio indo arba jo etiketės.

31. Vandens mėginių tyrimai turi būti atliekami akredituotose arba atestuotose laboratorijose.

VII SKYRIUS MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖS VERTINIMAS

32. Maudyklų vandens kokybė vertinama kiekviename paplūdimyje, pasibaigus maudymosi sezonui ir remiantis maudyklų vandens kokybės duomenimis, surinktais per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus.

33. Maudyklų vandens kokybės vertinimas atliekamas remiantis dviejų mikrobiologinių parametrų (žarninių enterokokų ir žarninių lazdelių (*E. coli*)) duomenų rinkiniu, kurį sudaro stebėsenos duomenys. Maudyklų vandens kokybės duomenų rinkinį sudaro ne mažiau kaip 16 vandens mėginių.

Vandens mėginys, paimtas trumpalaikės taršos atveju, neturi priklausyti maudyklų vandens kokybės duomenų rinkiniui.

34. Mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės, skirti vertinti paviršinio vandens telkinių (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) maudyklų vandens kokybę, yra pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Paviršinio vandens telkinių (ežerų, upių, tvenkinių, karjerų, užtvankų) maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės

Vandens kokybės parametrai	Puiki kokybė	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Tyrimo metodas
A	B	C	D	E
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	200 (*)	400 (*)	330 (**)	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000 arba LST EN ISO 7899-2:2001
2. Atsparių šilumai žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>)	500 (*)	1 000 (*)	900 (**)	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000 arba

kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip				LST EN ISO 9308-2:2014
---	--	--	--	------------------------

(*) Remiamasi 95 procentilio vertinimu.

(**) Remiamasi 90 procentilio vertinimu.

35. Mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės, skirti vertinti priekrantės ir tarpinių vandens maudyklų vandens kokybę, yra pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Priekrantės ir tarpinių vandens maudyklų vandens kokybės mikrobiologiniai parametrai ir jų vertės

Vandens kokybės parametrai	Puiki kokybė	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Tyrimų metodai
A	B	C	D	E
1. Žarninių enterokokų (<i>Intestinal Enterococci</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	100 (*)	200 (*)	185 (**)	LST EN ISO 7899-1+Ac:2000 arba LST EN ISO 7899-2:2001
2. Atsparių šilumai žarninių lazdelių (<i>Escherichia coli</i>) kolonijas sudarančių vienetų skaičius 100 ml, ne daugiau kaip	250 (*)	500 (*)	500 (**)	LST EN ISO 9308-3+Ac:2000 arba LST EN ISO 9308-2:2014

(*) Remiamasi 95 procentilio vertinimu.

(**) Remiamasi 90 procentilio vertinimu.

36. Remiantis iš tam tikros maudyklos vandens gautų mikrobiologinių duomenų įprastos tikimybės tankio funkcijos $\log_{10}$ procentilių vertinimu, procentilio vertė gaunama taip:

36.1. imama visų bakterinių rodiklių, vertinamų duomenų sekoje, $\log_{10}$ vertė (jei gaunama nulinė vertė, imama naudoto analizės metodo mažiausio aptikimo ribos $\log_{10}$ vertė);

36.2. apskaičiuojamas aritmetinis $\log_{10}$ verčių vidurkis (μ);

36.3. apskaičiuojama standartinė $\log_{10}$ verčių paklaida (σ);

36.4. duomenų tikimybės tankio funkcijos viršutinis 90 procentilio taškas nustatomas pagal tokią formulę: viršutinis 90 procentilis = antilog ($\mu + 1,282 \sigma$);

36.5. duomenų tikimybės tankio funkcijos viršutinis 95 procentilio taškas nustatomas pagal tokią formulę: viršutinis 95 procentilis = antilog ($\mu + 1,65 \sigma$).

37. Maudyklų vandens kokybę vertinama klasifikuojant ją į prastą, patenkinamą, gerą ir puikią.

Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, turi užtikrinti, kad paplūdimiuose būtų Higienos normos 3 priede nustatytus reikalavimus atitinkantis ženklas su simboliu, kuriuo nurodoma maudyklų vandens klasifikacija.

38. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip prastos kokybės, jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinio mikrobiologinių parametrų procentilių vertės buvo didesnės už 2 ir 3 lentelių D skiltyse nurodytas patenkinamos kokybės vertes.

39. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip patenkinamos kokybės:

39.1. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinio mikrobiologinių parametrų procentilių vertės buvo didesnės už 2 ir 3 lentelių C skiltyse nurodytas geros kokybės vertes ir lygios arba mažesnės už D skiltyse nurodytas patenkinamos kokybės vertes;

39.2. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus atitiko Higienos normos 40.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, tačiau buvo trumpalaikės taršos objektu ir:

39.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant ankstyvojo įspėjimo sistemas, vykdomas papildomas stebėjimas, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo neigiamo taršos poveikio;

39.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, siekiant užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

39.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

40. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip geros kokybės:

40.1. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinio mikrobiologinių parametrų procentilių vertės buvo didesnės už 2 ir 3 lentelių B skiltyse nurodytas puikios kokybės vertes ir lygios arba mažesnės už 2 ir 3 lentelių C skiltyse nurodytas geros kokybės vertes;

40.2. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus atitiko Higienos normos 40.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, tačiau buvo trumpalaikės taršos objektu ir:

40.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant ankstyvojo įspėjimo sistemas, vykdomas papildomas stebėjimas, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo neigiamo taršos poveikio;

40.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių siekiant užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

40.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

41. Maudyklos vanduo klasifikuojamas kaip puikios kokybės:

41.1. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus maudyklos vandens kokybės duomenų rinkinio mikrobiologinių parametrų procentilių vertės buvo lygios arba mažesnės už 2 ir 3 lentelių B skiltyse nurodytas puikios kokybės vertes;

41.2. jei per einamąjį ir tris ankstesnius maudymosi sezonus atitiko Higienos normos 41.1 papunktyje nustatytus reikalavimus, tačiau buvo trumpalaikės taršos objektu ir:

41.2.1. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, įskaitant ankstyvojo įspėjimo sistemas, vykdomas papildomas stebėjimas, jei būtina, buvo draudžiama maudytis, siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo neigiamo taršos poveikio;

41.2.2. buvo imtasi atitinkamų valdymo priemonių, siekiant užkirsti kelią taršai, ją sumažinti arba pašalinti jos priežastis;

41.2.3. mėginių, į kuriuos buvo neatsižvelgta dėl trumpalaikės taršos per paskutinį vertinimo laikotarpį, skaičius sudarė ne daugiau kaip 15 proc. bendrojo mėginių skaičiaus, kuris buvo numatytas tam laikotarpiui sudarytuose stebėsenos kalendoriuose, arba tai buvo ne daugiau kaip vienas mėginys per maudymosi sezoną – atsižvelgiant į tai, kuris skaičius didesnis.

42. Jei maudyklos vandens kokybė, vertinant pagal abu mikrobiologinius parametrus, nesutampa, tuomet vertinama pagal didesnės procentilių vertės parametą.

43. Maudyklos vandens kokybė vertinama remiantis maudyklos vandens kokybės duomenimis, kurie susiję su mažiau nei keturiais maudymosi sezonais:

43.1. jei paplūdimys įteisintas ne seniau nei prieš vieną maudymosi sezoną ir duomenų apie maudyklos vandens kokybę, naudojamų maudyklos vandens kokybei vertinti, rinkinį sudaro ne mažiau kaip 16 mėginių;

43.2. jei įvyko pokyčių, kurie galėtų paveikti maudyklos vandens klasifikaciją. Tokiu atveju vertinimas atliekamas remiantis maudyklos vandens kokybės duomenų rinkiniu, kurį sudaro vien tik mėginių, surinktų įvykus pokyčiams, tyrimų rezultatai.

44. Vienos institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, administruojamų maudyklų vandenis savivaldybės institucijos sprendimu galima sujungti į grupes, esant visoms šioms sąlygoms:

44.1. maudyklų vandens ribojasi vieni su kitais;

44.2. maudyklų vandens kokybės įvertinimai per paskutinius ketverius metus buvo panašūs;

44.3. maudyklų vandens charakteristikos rodo bendrus rizikos veiksnius arba jų nebuvimą.

45. Atliekama bendra į grupes sujungtų maudyklų vandens kokybės stebėseną.

46. Į grupes sujungti maudyklų vandens savivaldybių institucijų sprendimu gali būti padalijami į atskirų maudyklų vandenis. Į grupes sujungti maudyklų vandens turi būti padalijami į atskirų maudyklų vandenis, kai maudyklų vandens charakteristikos rodo atsiradusius rizikos veiksnius skirtingose sujungtų maudyklų vandens vietose.

47. Kiekvienos maudyklos vandeniui, kuris klasifikuojamas kaip prastos kokybės, nuo kito maudymosi sezono, prasidedančio po klasifikacijos, turi būti taikomos šios priemonės:

47.1. atitinkamos valdymo priemonės, įskaitant draudimą maudytis ar rekomendaciją nesimaudyti, siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo taršos poveikio;

47.2. pagrindinių priežasčių, dėl kurių nepavyko pasiekti patenkinamos maudyklos vandens kokybės, nustatymas;

47.3. atitinkamos priemonės, kad būtų užkirstas kelias taršai, ji sumažinta ir pašalintos taršos priežastys;

47.4. visuomenės informavimas apie taršos priežastis ir apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti besimaudančiuosius.

48. Jei maudyklos vanduo penkerius metus iš eilės klasifikuojamas kaip prastos kokybės, būtina paskelbti nuolatinį draudimą maudytis. Tačiau jei institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, mano, kad pasiekti patenkinamą kokybę yra neįmanoma ar neproporcingai brangu, jos skelbia nuolatinį draudimą maudytis ir nepasibaigus penkerių metų laikotarpiui.

VIII SKYRIUS

MAUDYKLŲ VANDENS CHARAKTERISTIKOS

49. Kiekviena maudyklos vandens charakteristika turi būti skirta tik vienai maudyklai arba kelioms besiribojančioms maudykloms, kurių vandens sujungti į grupes Higienos normos 44 punkte nustatyta tvarka.

50. Maudyklos vandens charakteristiką sudaro:

50.1. maudyklos vandens ir kitų tam tikros maudyklos vandens baseino paviršinių vandens, kurie gali turėti įtakos maudyklos vandens kokybei, fizinių, geografinių ir hidrologinių savybių aprašymas;

50.2. taršos, kuri gali turėti įtakos maudyklos vandeniui ir pakenkti besimaudančiųjų sveikatai, priežasčių nustatymas ir įvertinimas;

50.3. melsvadumblių išplitimo galimybių įvertinimas;

50.4. didžiųjų dumblių ir (ar) fitoplanktono išplitimo galimybių įvertinimas;

50.5. jei Higienos normos 50.2 papunktyje nurodytas įvertinimas rodo, kad kyla trumpalaikės taršos pavojus, tokia informacija:

50.5.1. numatomas laukiamos trumpalaikės taršos pobūdis, dažnumas ir trukmė;

50.5.2. visų išlikusių taršos priežasčių apibūdinimas, taip pat ir valdymo priemonės, kurių buvo imtasi, bei priežasčių pašalinimo grafikas;

50.5.3. valdymo priemonės, kurių buvo imtasi trumpalaikės taršos atvejais, ir už tokius veiksmus atsakingos institucijos, administruojančios paplūdimį ir maudyklą, kontaktiniai duomenys;

50.6. stebėsenos vieta.

51. Jei maudyklų vanduo klasifikuojamas kaip geros, patenkinamos arba prastos kokybės, maudyklų vandens charakteristikos turi būti peržiūrimos Higienos normos 4 lentelėje nurodytu

periodiškumu, siekiant įvertinti, ar pasikeitė kuris nors iš Higienos normos 50 punkte nurodytų aspektų. Jei iš maudyklos vandens charakteristikų matyti Higienos normos 50.2–50.5 papunkčiuose nurodytos grėsmės sveikatai galimybė, maudyklos vandens charakteristikos peržiūrimos kas 2 metus.

4 lentelė. Maudyklų vandens kokybės klasifikacijos peržiūrėjimo periodiškumas

Maudyklų vandens kokybės klasifikacija	Gera kokybė	Patenkinama kokybė	Prasta kokybė
Peržiūrėjimas turi vykti ne rečiau kaip kas	4 metus	3 metus	2 metus

52. Maudyklų vandens charakteristikos turi būti atnaujintos:

52.1. jei praėjusiais metais maudyklų vanduo buvo klasifikuojama kaip geros kokybės, o einamaisiais metais, pasibaigus sezonui – kaip patenkinamos kokybės arba prastos kokybės;

52.2. jei praėjusiais metais maudyklų vanduo buvo klasifikuojamas kaip patenkinamos kokybės, o einamaisiais metais, pasibaigus sezonui – kaip prastos kokybės.

53. Jei maudyklų vanduo klasifikuojamas kaip puikios kokybės, maudyklų vandens charakteristikos peržiūrimos ir atnaujinamos pagal Higienos normos 50 punkte nurodytus aspektus tik tuo atveju, jei pasikeičia vandens kokybės klasifikacija ir vanduo laikomas geros, patenkinamos ar prastos kokybės.

54. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, Higienos normos 50.1 ir 50.2 papunkčiuose nurodytą informaciją pateikia detaliame žemėlapyje. Jei institucijoms, atsakingoms už paplūdimių ir maudyklų administravimą, tai atrodo būtina, prie žemėlapyje gali būti pateikta ar pridėta kita svarbi aprašomojo pobūdžio informacija apie pasklidąją arba ne iš konkrečių taršos šaltinių išleidžiamą taršą, kurios didžiąją dalį sudaro apkrovos, susidarancios iš žemės ūkio veiklos taršos šaltinių; sutelktąją taršą arba iš konkrečių taršos šaltinių patenkančią taršą, kurią sudaro miestų ir gyvenviečių nuotekų valyklų, taip pat lietaus, pramonės ir gamybinių nuotekų išleistuvų tarša; paukščių kolonijas netoli paplūdimių, galinčias daryti įtaką maudyklos vandens kokybei.

55. Statybos darbų ar infrastruktūros pokyčių paplūdimyje ar netoli jo atveju maudyklos vandens charakteristika atnaujinama prieš prasidedant naujam maudymosi sezonui.

VISUOMENEI TEIKIAMA INFORMACIJA

1. Paplūdimio lankytojams matomoje paplūdimio vietoje turi būti įrengtas informacinis stendas, kuriame nurodoma:

1.1. bendra informacija – maudymosi sezono trukmė, paplūdimio darbo laikas, sveikatos saugos reikalavimai ir rekomendacijos paplūdimio lankytojams, informacija apie draudimą ir (ar) leidimą lankytis su gyvūnais, oro, vandens temperatūra, kontaktiniai institucijos, atsakingos už paplūdimio ir maudyklos administravimą, telefonai;

1.2. informacija apie maudyklą – maudyklos vandens kokybės tyrimų rezultatai, bendro pobūdžio maudyklos vandens aprašymas: taršos šaltiniai, kurie gali turėti įtakos maudyklos vandeniui ir pakenkti besimaudančiųjų sveikatai, melsvadumblių išplitimo galimybės, didžiųjų dumblių ir (arba) fitoplanktono išplitimo galimybės;

1.3. kai paplūdimio maudyklos vandenyje buvo nustatyta trumpalaikė tarša – dienų, kai dėl tokios taršos buvo draudžiama ar nerekomenduojama maudytis, skaičius per praėjusį maudymosi sezoną ir įspėjimai, jei tokia tarša galima ir ateityje;

1.4. išskirtinių situacijų metu – taršos pobūdis ir numatoma trukmė;

1.5. jei paplūdimyje draudžiama arba nerekomenduojama maudytis – draudimas arba rekomendacijos bei jų priežastys;

1.6. jei paskelbiamas nuolatinis draudimas – informacija, kad ta teritorija nebelaikoma maudykla, nurodant priežastis ir nuorodą, kur galima rasti daugiau informacijos.

2. Šio priedo 1 punkte nurodytą informaciją kurortinės teritorijos statusą turinčių vietovių arba kituose gausiai turistų iš užsienio lankomuose paplūdimiuose rekomenduojama skelbti ir užsienio kalbomis.

3. Institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, visuomenės susitelkimo vietose, miesto ar rajono spaudoje, savo interneto svetainėje ir kitomis, nei nurodyta šio priedo 1 punkte, priemonėmis ir, jei reikia, keliomis kalbomis skelbia šio priedo 1.2–1.6 papunkčiuose nurodytą ir šią informaciją:

3.1. jei paplūdimio maudyklos vanduo buvo klasifikuojamas kaip prastos kokybės, taršos priežastis ir priemonės, kurių buvo imtasi siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo taršos poveikio ir pašalinti taršos priežastis;

3.2. jei paplūdimio maudyklos vanduo buvo paveiktas trumpalaikės taršos, bendro pobūdžio informaciją apie:

3.2.1. sąlygas, kurios galėjo sukelti trumpalaikę taršą;

3.2.2. galimą taršos trukmę;

3.2.3. taršos priežastis ir priemonės, kurių buvo imtasi siekiant apsaugoti besimaudančiuosius nuo taršos poveikio ir pašalinti jos priežastis.

**PAPLŪDIMYJE REKOMENDUOJAMI ŽENKLAI SU SIMBOLIAIS, KURIAIS
NURODOMAS DRAUDIMAS MAUDYTIS ARBA REKOMENDACIJA NESIMAUDYTI**

1. Reikalavimai ženklui „Maudytis nerekomenduojama“:
 - 1.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;
 - 1.2. ženklo fonas – baltos spalvos;
 - 1.3. simbolio forma – apskritimas, kuriame įstrižas brūkšnys iš kairės pusės viršaus į dešinės pusės apačią, apskritimo išorinis diametras – 450 mm, vidinis diametras – 350 mm, brūkšnio storis – 40 mm, apskritimas ir brūkšnys – raudonos spalvos;
 - 1.4. apskritimo centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš dešinės į kairę, plaukiko figūra ir bangos – juodos spalvos;
 - 1.5. užrašas „Maudytis nerekomenduojama“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm.

Ženklo „Maudytis nerekomenduojama“ pavyzdys

2. Reikalavimai ženklui „Maudytis draudžiama“:
 - 2.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;
 - 2.2. ženklo fonas – baltos spalvos;
 - 2.3. simbolio forma – apskritimas, kuriame įstrižas brūkšnys iš kairės pusės viršaus į dešinės pusės apačią, apskritimo išorinis diametras – 450 mm, vidinis diametras – 350 mm, brūkšnio storis – 40 mm, apskritimas ir brūkšnys – raudonos spalvos;
 - 2.4. apskritimo centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš dešinės į kairę, plaukiko figūra ir bangos – juodos spalvos;
 - 2.5. užrašas „Maudytis draudžiama“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm.

Ženklo „Maudytis draudžiama“ pavyzdys

**Maudytis
draudžiama**

PAPLŪDIMYJE REKOMENDUOJAMI ŽENKLAI SU SIMBOLIAIS, KURIAIS NURODOMA MAUDYKLŲ VANDENS KLASIFIKACIJA

1. Reikalavimai ženklui „Maudyklos vandens kokybė puiki“:
 - 1.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;
 - 1.2. ženklo fonas – baltos spalvos;
 - 1.3. simbolio forma – kvadratas, simbolio spalva – mėlyna, kvadrato kraštinės ilgis – 450 mm, kvadrato kraštinės plotis – 10 mm;
 - 1.4. kvadrato centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš kairės į dešinę, plaukiko galvos diametras – 120 mm, išnirusios kūno dalies ilgis – 200 mm, rankos storis – 20 mm, bangų storis – 10 mm, atstumas tarp plaukiko figūros ir bangų – 20 mm, atstumas tarp bangų – 20 mm, virš plaukiko – trys penkiakampės žvaigždės, žvaigždės kraštinės ilgis – 110 mm, atstumas nuo žvaigždės iki kvadrato viršutinės ir šoninių kraštinių – 20 mm;
 - 1.5. užrašas „Maudyklos vandens kokybė puiki“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm;
 - 1.6. po užrašu trijose eilutėse pateikiamos atitinkamai trys, dvi, viena mėlynos spalvos žvaigždės ir ketvirtoje – mėlynos spalvos brūkšnis su atitinkamu tekstu: pirmoje eilutėje – „puiki“, antroje eilutėje – „gera“, trečioje eilutėje – „patenkinama“ ir ketvirtoje eilutėje – „prasta“. Tekstas rašomas mažosiomis raidėmis, juoda spalva, raidžių aukštis – 25 mm, žvaigždės kraštinės ilgis – 50 mm, brūkšnio ilgis – 50 mm. Atstumas nuo užrašo „Maudyklos vandens kokybė puiki“ iki teksto – 70 mm.

Ženklo „Maudyklos vandens kokybė puiki“ pavyzdys

2. Reikalavimai ženklui „Maudyklos vandens kokybė gera“:
 - 2.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;
 - 2.2. ženklo fonas – baltos spalvos;
 - 2.3. simbolio forma – kvadratas, simbolio spalva – mėlyna, kvadrato kraštinės ilgis – 450 mm, kvadrato kraštinės plotis – 10 mm;
 - 2.4. kvadrato centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš kairės į dešinę, plaukiko galvos diametras – 120 mm, išnirusios kūno dalies ilgis – 200 mm, rankos storis – 20 mm, bangų storis – 10 mm, atstumas tarp plaukiko figūros ir bangų – 20 mm, atstumas tarp bangų – 20 mm, virš plaukiko – dvi penkiakampės žvaigždės, žvaigždės kraštinės ilgis – 110 mm, atstumas nuo žvaigždės iki kvadrato viršutinės kraštinės – 20 mm, iki šoninių kraštinių – 80 mm;

2.5. užrašas „Maudyklos vandens kokybė gera“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm;

2.6. po užrašu trijose eilutėse pateikiamos atitinkamai trys, dvi, viena mėlynos spalvos žvaigždės ir ketvirtoje – mėlynos spalvos brūkšnys su atitinkamu tekstu: pirmoje eilutėje – „puiki“, antroje eilutėje – „gera“, trečioje eilutėje – „patenkinama“ ir ketvirtoje eilutėje – „prasta“. Tekstas rašomas mažosiomis raidėmis, juoda spalva, raidžių aukštis – 25 mm, žvaigždės kraštinės ilgis – 50 mm, brūkšnio ilgis – 50 mm. Atstumas nuo užrašo „Maudyklos vandens kokybė gera“ iki teksto – 70 mm.

Ženklo „Maudyklos vandens kokybė gera“ pavyzdys.

3. Reikalavimai ženklui „Maudyklos vandens kokybė patenkinama“:

3.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;

3.2. ženklo fonas – baltos spalvos;

3.3. simbolio forma – kvadratas, simbolio spalva – mėlyna, kvadrato kraštinės ilgis – 450 mm, kvadrato kraštinės plotis – 10 mm;

3.4. kvadrato centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš kairės į dešinę, plaukiko galvos diametras – 120 mm, išnirusios kūno dalies ilgis – 200 mm, rankos storis – 20 mm, bangų storis – 10 mm, atstumas tarp plaukiko figūros ir bangų – 20 mm, atstumas tarp bangų – 20 mm, virš plaukiko – viena penkiakampė žvaigždė, žvaigždės kraštinės ilgis – 110 mm, atstumas nuo žvaigždės iki kvadrato viršutinės kraštinės – 20 mm, iki šoninių kraštinių – 170 mm;

3.5. užrašas „Maudyklos vandens kokybė patenkinama“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm;

3.6. po užrašu trijose eilutėse pateikiamos atitinkamai trys, dvi, viena mėlynos spalvos žvaigždės ir ketvirtoje – mėlynos spalvos brūkšnys su atitinkamu tekstu: pirmoje eilutėje – „puiki“, antroje eilutėje – „gera“, trečioje eilutėje „patenkinama“ ir ketvirtoje eilutėje – „prasta“. Tekstas rašomas mažosiomis raidėmis, juoda spalva, raidžių aukštis – 25 mm, žvaigždės kraštinės ilgis – 50 mm, brūkšnio ilgis – 50 mm. Atstumas nuo užrašo „Maudyklos vandens kokybė patenkinama“ iki teksto – 70 mm, brūkšnio ilgis – 50 mm.

Ženklo „Maudyklos vandens kokybė patenkinama“ pavyzdys

4. Reikalavimai ženklui „Maudyklos vandens kokybė prasta“:

4.1. 550 mm aukščio ir 1250 mm pločio;

4.2. ženklo fonas – baltos spalvos;

4.3. simbolio forma – kvadratas, simbolio spalva – mėlyna, kvadrato kraštinės ilgis – 450 mm, kvadrato kraštinės plotis – 10 mm;

4.4. kvadrato centre – plaukiko figūra, po kuria – dvi bangos, plaukiko judėjimo kryptis – iš kairės į dešinę, plaukiko galvos diametras – 120 mm, išnirusios kūno dalies ilgis – 200 mm, rankos storis – 30 mm, bangų storis – 10 mm; virš plaukiko – brūkšnis, brūkšnio ilgis – 110 mm, atstumas nuo brūkšnio iki kvadrato viršutinės kraštinės – 70 mm, iki šoninių kraštinių – 170 mm;

4.5. užrašas „Maudyklos vandens kokybė prasta“ – juodos spalvos, didžiosios raidės aukštis – 50 mm, mažųjų raidžių aukštis – 35 mm, raidžių storis – 10 mm;

4.6. po užrašu trijose eilutėse pateikiamos atitinkamai trys, dvi, viena mėlynos spalvos žvaigždės ir ketvirtoje – mėlynos spalvos brūkšnis su atitinkamu tekstu: pirmoje eilutėje – „puiki“, antroje eilutėje – „gera“, trečioje eilutėje „patenkinama“ ir ketvirtoje eilutėje – „prasta“. Tekstas rašomas mažosiomis raidėmis, juoda spalva, raidžių aukštis – 25 mm, žvaigždės kraštinės ilgis – 50 mm, brūkšnio ilgis – 50 mm. Atstumas nuo užrašo „Maudyklos vandens kokybė prasta“ iki teksto – 70 mm.

Ženklo „Maudyklos vandens kokybė prasta“ pavyzdys

PAPLŪDIMIO SMĖLIO PAĖMIMO PARAZITOLOGINIAM TYRIMUI REIKALAVIMAI

1. Paplūdimių smėlis dėl žmogui patogeninių helmintų ir jų kiaušinėlių turi būti tiriamas vieną kartą iki maudymosi sezono pradžios ir kas mėnesį maudymosi sezono metu, t. y. ne mažiau kaip keturis kartus:

1.1. smėlio mėginius turi atrinkti laboratorijos, tirsiančios mėginius, specialistai;

1.2. pirmasis smėlio mėginys turi būti paimamas ir tiriamas likus dviem savaitėms iki maudymosi sezono pradžios;

1.3. iš paplūdimio parazitologiniam tyrimui vienu metu imama ne mažiau kaip du smėlio mėginiai iš skirtingų paplūdimio vietų;

1.4. jei paplūdimyje yra žaidimų ar sporto aikštelės, vaikams skirtos smėlio dėžės, iš jų turi būti imami papildomi smėlio mėginiai. Mėginius iš jų privalu imti ne mažiau kaip keturis kartus per maudymosi sezoną.

2. Paplūdimio smėlio mėginio paėmimo tvarka:

2.1. Paplūdimio smėlis parazitologiniam tyrimui (1 mėginiui) imamas iš 25 m² ploto teritorijos;

2.2. imama iš 5–10 taškų po 10–20 g iš 2–3 cm gylio. Bendras smėlio mėginio kiekis turi būti 150–200 g;

2.3. imant mėginį iš žaidimų ar sporto aikštelės, vaikams skirtos smėlio dėžės, smėlis imamas šio priedo 2.2 papunktyje nustatyta tvarka;

2.4. paplūdimio smėlis mėginiams imamas samteliu ar šaukštu į patvarius paketus, maišelius ar sandariai uždaramus indus. Akmenys, lapai ar šiukšlės neturėtų patekti į mėginius.

3. Ant kiekvieno smėlio mėginio paketo turi būti užklijuojama etiketė, nurodanti mėginio paėmimo vietą, datą ir instituciją, atsakingą už paplūdimių ir maudyklų administravimą. Užpildžius mėginio paėmimo lydraštį, kur nurodomi institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, duomenys, mėginio paėmimo vieta, data, tyrimo tikslas bei mėginį ėmusio asmens kontaktiniai duomenys, mėginiai pristatomi tyrimams į laboratoriją.
